

У зошиті напиши повні відповіді на запитання:

1. Коли і як вперше згадується про козаків в українській історії?
2. Як виникло слово “козак”, якого воно походження?
3. Хто такі “уходники”? Чим вони займалися і де?
4. Назви три причини виникнення козацтва.
5. Де були побудовані перші козацькі Січі?
6. Як виглядала Січ?
7. Чому Січ, часто знаходилась на островах Дніпра?
8. Назви перших керівників козаків.

Сьогодні
19.04.2024

BCIM
pptx

Ти вже знаєш (с. 228)

Козаки — це вільні люди, хоробрі вояки, які боронили рідну землю від ворогів. Про них відомо ще з XV століття. А згодом козаки побудували Запорозьку Січ, що стала осередком козащини. Пригадайте художні твори про цю історичну добу, які ви читали.

ПОВЕРЕДНІЙ ПЕРЕГЛЯД

Повна версія презентації та решта доповнень доступні після придбання.

ПОПЕРЕДНІЙ
ПЕРЕГЛЯД

Козаки — це вільні люди, хоробрі вояки, які боронили рідну землю від ворогів. Про них відомо ще з XV століття. А згодом козаки побудували Запорозьку Січ, що стала осередком козащини. Пригадайте художні твори про цю історичну добу, які ви

Повна версія презентації та решта доповнень доступні після придбання.

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОЗАЦТВА

1. **Необхідність оборони українських земель від нападів татар;**
2. **Посилення соціального і національно-релігійного гноблення українців;**
3. **Прагнення освоїти нові родючі землі Дикого Поля.**

Наприкінці 15 століття на українських землях виникає козацтво – явище, що стало яскравою сторінкою історії нашої країни. Мужній і хоробрий козак став символом України, її довготривалої боротьби за створення власної держави.

Перша згадка про козаків у писемних джерелах датована 1489 роком. Слово «козак» тюркського походження і означає «вільна людина».

Перша письмова звітка про українських козаків - в листі кримського хана до великого князя литовського, скарга на їх сваволю у 1492 р.

На півдні України у 16-17ст. існувало так зване Дике Поле – територія, не заселена людьми. Це був великий масив вільних земель, що фактично не належав жодній державі. Природні умови Дикого Поля були дуже сприятливими для життя і ведення господарства - там водилося багато диких звірів (дикі кабани, дикі коні, зубри, дикі кози, птиця), у річках водилося багато риби.

З часом у Дике Поле почали вирушати ватаги уходників (міщани, селяни, бояри) для того, щоб займатися степовими промислами (мисливством, рибальством, бджільництвом). У Дике Поле тікало багато селян, які потерпали від нещадної експлуатації панів.

Уходники – люди, що вирушали на землі Дикого Поля з метою займатися господарством (мисливством, рибальством, бджільництвом).

Освоєння Дикого поля викликало протистояння з боку татар, які мали свої кочові стійбища на півдні Дикого поля. Між уходниками і татарами часто виникало збройне протистояння. Згодом татари почали здійснювати набіги на південь Київського і Брацлавського воеводств. Оскільки держава не могла у повній мірі захистити місцеве населення від набігів, тому люди вимушені були самостійно чинити опір татарам. Із часом уходників, які вирушали до Дикого Поля, здійснювали походи проти татар або захищали від них власні оселі, почали називати козаками.

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОЗАЦТВА Необхідність оборони українських земель від нападів татар; Посилення соціального і національно-релігійного гноблення українців; Прагнення освоїти нові родючі землі Дикого Поля.

З кінця 15ст. набіги татар на українські землі стали регулярними. Щоб утриматися в Дикому Полі козаки почали будувати дерев'яні поселення – «городки», «остроги», «стани» з кінця 16ст. поселення почали обносити дерев'яними укріпленнями (частоколом) – «засіками». Поступово за ними закріпилася назва «Січ».

Перші Січі виникли у Дніпровському Низі – землях, розташованих з обох боків Дніпра за його порогами. Дніпровські пороги - виходи гранітів та інших корінних гірських порід в руслі Дніпра між сучасними містами Дніпро і Запоріжжя.

У 16ст. кількість козацтва у складі населення України поступово збільшувалася. Козацтво перетворювалося на окремий стан. Поширювалося покозачення – перехід представників різних верств українського суспільства до козацтва і його перетворення на окремий стан. Низове козацтво – назва, що вживалася стосовно козаків-запорожців, які селилися в нижній течії Дніпра.

Князь Дмитро Вишневецький (Байда) (1516 -1563)- один із перших відомих предводителів козаків. Під його керівництвом на острові Мала Хортиця було збудовано замок-городок, який вважається попередником Запорізької Січі. Організовував походи проти татар, взяв приступом Очаків та фортецю Іслам-Кермень. У 1563р. під час походу до Молдавії потрапив у полон і був відправлений до Стамбула. Стор. 48 підручника – біографія Дмитра Вишневецького

Умови життя козаків, які склалися в степах «Дикого Поля», були суворими, вимагали фізичної витривалості, здатності переносити холод і спеку, негаразди воєнного життя. Жили козаки в саморобних куренях, сплетених з очерету та вкритих кінськими шкурами.

